

Botkyrka kommun

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Malmsjö skola
belägen i Botkyrka kommun

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Uppföljning av tillsyn i Malmsjö skola

Skolinspektionen har sedan hösten 2016 haft en pågående tillsyn av Malmsjö skola med Botkyrka kommun som huvudman. Skolinspektionen fattade den 1 februari 2017 beslut efter tillsyn av Malmsjö skola i vilket Skolinspektionen konstaterade brister i verksamheten. Botkyrka kommun förelades att åtgärda dessa brister. Efter uppföljning av beslutet fattade Skolinspektionen ett nytt beslut den 9 februari 2018 i vilket bedömdes att brister inom flera områden kvarstod och Botkyrka kommun förelades på nytt att avhjälpa påtalade brister. Efter en ny uppföljning konstaterade Skolinspektionen i beslut den 20 juni 2018 att det fortfarande fanns brister inom flera områden, att nya brister tillkommit samt att enstaka brister avhjälpes. Vid vite på 900 000 kr förelade Skolinspektionen Botkyrka kommun att avhjälpa påtalade brister. En ny uppföljning gjordes under våren 2019, vilket mynnade ut i beslut den 14 maj 2019. Skolinspektionen konstaterade i det beslutet att flera brister kvarstod samt att ett antal nya brister tillkommit och en brist avhjälpes. Botkyrka kommun förelades att vid vite om 1 600 000 kr avhjälpa påtalade brister.

Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i beslut från den 14 maj 2019. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Botkyrka kommun inkom med den 31 januari 2020, uppgifter som framkommit vid Skolinspektionens uppföljningsbesök på skolan den 29 januari och den 12-14 februari 2020 samt kompletterande uppgifter och

kommunens synpunkter på protokollet från uppföljningsbesöket som huvudmannen inkom med den 3 april 2020.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår. Avseende de brister som bedöms som avhjälpbara avslutas tillsynen.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Botkyrka kommun att senast den 27 november 2020 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Botkyrka kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.
(5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Botkyrka kommun ska se till att utbildningen utformas på ett sådant sätt att skolmiljön på Malmsjö skola präglas av trygghet och studiero. I detta ingår:

- Att personal på lågstadiet får det stöd och de förutsättningar som krävs för att kunna tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.
- Att elever, som skolan bedömer behöver någon form av stöd för att skolmiljön ska präglas av trygghet och studiero, får adekvat stöd.
- Att all personal ska arbeta aktivt för att motverka det hårda språkbruket bland eleverna. Ett sådant aktivt arbete kan innefatta en kartläggning för att identifiera vilket språkbruk som råder bland eleverna och ett vidtagande av nödvändiga utvecklingsåtgärder utifrån en analys av kartläggningen, för att stävja ett hårt språkbruk samt främja respekt för den enskilda individen.

Ovan angivna åtgärder är de åtgärder som Skolinspektionen bedömer är nödvändiga. Om det är möjligt får bristerna avhjälpas på annat sätt.

Motivering

Skolinspektionen bedömer att utbildningen fortfarande inte är utformad på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Tryggheten och studieron har visserligen förbättrats sett till skolan som helhet, men elever på lågstadiet upplever fortfarande sin skolmiljö som otrygg och sin klassrumsmiljö som stökig. Bland annat beror detta på att det finns elever vars utåtagerande beteende skapar en känsla av otrygghet bland andra elever. Det finns även elever som inte kan koncentrera sig på grund av att andra elever kastar stolar eller smäller igen dörrar. Bland elever på högstadiet råder det fortfarande ett hårt språkbruk med bland annat rasistiska eller homofobiska kommentarer som inte är förenliga med skolans värdegrund. Visserligen har det vidtagits åtgärder för att komma till rätta med bristerna, men enligt Skolinspektionen har dessa inte varit tillräckliga för att tillförsäkra alla elever en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Skolan behöver därmed vidta ytterligare åtgärder. En trygg och lugn lärandemiljö är en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden samt nå så långt som möjligt i förhållande till utbildningens mål.

Rättslig reglering m.m.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

I förarbetena till bestämmelsen anges att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö. Vidare anges att det förebyggande arbetet är centralt, och att det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. En viktig förutsättning för detta är att elever, lärare och annan personal känner ett gemensamt ansvar och har respekt för varandra i skolan samt att skolan även involverar elevernas vårdnadshavare i arbetet med att skapa gemensamma utgångspunkter för en trygg skolmiljö. (Prop. 2009/10:165 s. 319 f.)

Skolinspektionens tidigare beslut

I uppföljningsbeslut den 14 maj 2019 bedömde Skolinspektionen att det fortfarande fanns brister i tryggheten på skolan och att det även fanns brister i studieron. Många elever kände sig inte trygga och upplevde att de inte hade vuxna att vända sig till. Det rådde också ett hårt språkbruk på skolan. Lektioner i vissa klasser var stökiga och detta gjorde att eleverna hade svårt att koncentrera sig på skolarbetet.

Skolinspektionens utredning

Det framkommer i utredningen att skolan visserligen vidtagit en rad åtgärder för att avhjälpa bristerna inom trygghet och studiero, men att effekten av detta

arbete ännu inte är tillräcklig på lågstadiet. Elevernas trygghet och studiero har kartlagts genom elevenkäter och utifrån analyser av kartläggningarna har åtgärder tagits fram och genomförts för att förbättra elevernas skolmiljö (se vidare på sidan 13 i detta beslut). Förbättringen av tryggheten och studieron har, enligt elevhälsan, varit mer tydlig på mellan- och högstadiet än på lågstadiet. I intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framkommer att lärarsituationen på lågstadiet har varit turbulent, vilket negativt påverkat elevernas upplevelse av trygghet och studiero. De intervjuade nämner särskilt några klasser på lågstadiet som har drabbats av flera lärarbyten och där det har tillsatts nya lärare under höstterminen 2019 och från januari 2020. Vid tiden för Skolinspektionens skolbesök finns det ordinarie lärare i samtliga klasser på lågstadiet och de intervjuade ger exempel på pågående och planerade insatser för att förbättra elevernas skolmiljö. Bland annat har det sedan januari 2020 tillsatts en ny tjänst som trygghetspedagog vars uppgift är att bland annat arbeta för att öka tryggheten och studieron bland lågstadieleverna. Trygghetspedagogen berättar i intervju att hen genomför en kartläggning av situationen på lågstadiet för att sedan utifrån denna vidta åtgärder för ökad trygghet och studiero. Lärare uppger att de har pågående diskussioner i arbetslaget kring relevanta åtgärder; de sätter in extra anpassningar för de elever som behöver det eller lyfter enskilda elevärenden på elevhälsomöten. Lärare konstaterar samtidigt att detta arbete tar tid och uppskattar att eleverna upplever skolan som trygg i augusti 2020 när "lärarna ska sätta det nya årshjulet".

Skolinspektionen konstaterar att det fortfarande finns brister i tryggheten och studieron, framför allt i vissa klasser på lågstadiet. Av elevintervjuer framgår att det på lågstadiet finns elever som inte känner sig trygga, vilket beror på att enstaka elever stryper andra eller ofta blir arga och utåtagerande. Lärare bekräftar att det finns elever som kan få raseriutbrott och att eleverna reagerar på varandras beteenden. Lärare uppger att elever tycker att det har varit jobbigt med många lärarbyten och att eleverna kan uttrycka att det inte finns någon lärare som reder ut konflikter och bryr sig. Enligt lärare ser inte eleverna det arbete som nuvarande lärare gör, exempelvis när det gäller att hjälpa elever att reda ut konflikter. Elever uppger också i intervju att de inte kan koncentrera sig på lektionerna när de elever som blir arga kastar stolar eller smäller igen dörrar. Lärare har dock en annan bild av studieron på lågstadiet då de uppger att elever brukar säga att det är rörigt och stökigt, men att det kan röra sig om att det är en elev som pratar rakt ut. En lärare ger exempel från sin klass där elever upplever undervisningen som stökig när ljudnivån höjs vid de moment som kräver samarbete eftersom eleverna är vana att arbeta tyst i sin läromedelsbok.

Vidare framkommer det i utredningen att det fortfarande förekommer ett språkbruk bland högstadieelever som inte är förenligt med skolans värdegrund. Enligt högstadieelever förekommer det många svordomar samt elaka, rasistiska, homofobiska eller nazistiska kommentarer, både i korridorer och på vissa lektioner, som kan vara riktade mot andra elever. Några elever säger att det mest är på skämt och inte jättegrovt, medan andra elever uttrycker att det kan påverka vissa elever, vilket de upplever som tråkigt. Det framkommer av elevintervju att sådant språkbruk ofta inte används när lärare är i närheten. Det framgår även att elever kan säga nedsättande kommentarer till varandra "på skämt". I intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn uppges att det fortfarande förekommer homofobiska och främlingsfientliga kommentarer bland eleverna, om än i mindre utsträckning än tidigare. Lärare uppger att det finns elever som har ett normbrytande sätt att vara och att det främst är enskilda elever som använder ett dåligt språk. Elevhälsan, lärare och rektorn uppger att de vuxna på skolan agerar när elever använder ett dåligt språk, men att det finns elever som lärare inte säger till inför andra, vilket kan tolkas av andra elever som att lärare inte reagerar. De intervjuade lyfter att arbetet kring språkbruket har bedrivits bland annat i så kallade samtalsgrupper med elever eller inom ramen för de våldspreventiva program som genomförts på skolan. Rektorns uppfattning är att språkbruket på skolan har förbättrats men att det krävs ett fortsatt normkritiskt arbete inom ramen för de befintliga strukturerna. Även lärare säger att de ännu inte är i mål, att det hårda språkbruket är "djupt rotat" och att de måste fortsätta arbeta med eleverna för att det ska ge effekt.

Styrning och utveckling av verksamheten

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Botkyrka kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens kunskapsresultat. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Botkyrka kommun ska se till att rektorn vid Malmsjö skola bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete enligt skollagens krav. I detta ingår:

- Att kunskapsresultat i alla ämnen och årskurser följs upp så att rektorn får en samlad bild över elevernas kunskapsutveckling som kan användas som grund för analys och beslut om utvecklingsåtgärder.

- Att uppföljningen av skolenhetens kunskapsresultat dokumenteras.

Ovan angivna åtgärder är de åtgärder som Skolinspektionen bedömer är nödvändiga. Om det är möjligt får bristerna avhjälpas på annat sätt.

Motivering

Skolinspektionen bedömer att det fortsatt föreligger brister i det systematiska kvalitetsarbetet på Malmsjö skola vad gäller uppföljning av kunskapsresultat. Förvisso framgår det av utredningen att uppföljning av förskoleklassens måluppfyllelse har gjorts men att den uppföljning av kunskapsresultat som har genomförts i grundskolan inte omfattat alla ämnen och årskurser på lågstadiet. Enligt Skolinspektionen krävs det en kontinuerlig uppföljning av kunskapsresultaten i alla årskurser och ämnen för att kunna få en samlad bild av måluppfyllelsen som kan användas som grund för analys och beslut om prioritering av utvecklingsåtgärder. Vidare framgår att uppföljning av kunskapsresultat inte har dokumenterats i alla ämnen och årskurser. Att det finns fungerande rutiner för dokumentation av alla delar i det systematiska kvalitetsarbetet är viktigt för att säkerställa att arbetet sker systematiskt och långsiktigt och för att underlätta uppföljning och utvärdering av de insatta åtgärderna. Det är vidare viktigt för att se till att det utvecklingsarbete som bedrivs inte är avhängigt enskilda individer på skolan. Detta är centralt inte minst på Malmsjö skola som har haft en hög omsättning av personal under de senaste åren.

Det systematiska kvalitetsarbetet på Malmsjö skola behandlas vidare på sidan 13 i detta beslut i de delar som avser analys och utvecklingsåtgärder för kunskapsresultat, trygghet och studiero.

Rättslig reglering m.m.

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska genomföras även på skolenhetsnivå. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska enligt skollagen dokumenteras.

Av Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) framgår att rektorn bör se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Rektorn bör sammanställa enhetens resultat och tillsammans med personalen och utifrån uppföljningen

analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen.

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen bedömde i beslut den 14 maj 2019 att det fanns brister i Malmsjö skolas systematiska kvalitetsarbete och konstaterade då bland annat att rektorn inte följde upp kunskapsresultat i alla ämnen och årskurser eller förskoleklassens måluppfyllelse.

Skolinspektionens utredning

I utredningen framkommer att den uppföljning av kunskapsresultat som rektorn har genomfört inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet inte omfattar alla ämnen och årskurser och att dokumentationen av uppföljningen är bristfällig. Av skriftligt underlag och intervjuer med lärare och rektorn framgår att förskoleklassens resultat har följts upp samt att betyg i olika ämnen och årskurser har diskuterats vid läsårets början. Vidare ger rektorn exempel på olika kontinuerliga screeningar samt uppger att omdömen och mitterminskonferenser utgör ytterligare sätt att få en bild av kunskapsläget i alla årskurser, även i de årskurser som saknar betyg. Lärare har också i sina respektive arbetslag följt upp och analyserat resultat på nationella prov i de berörda ämnena i årskurs 3, 6 och 9. Samtidigt framkommer det i intervjuer med lärare och rektorn att det finns årskurser och ämnen i vilka kunskapsuppföljning inte har genomförts i enlighet med de gällande rutinerna. Exempelvis har kunskapsresultat i andra ämnen än svenska och matematik på lågstadiet inte kunnat följas upp eftersom lärare inte har fyllt i elevers omdömen. I den dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet som Skolinspektionen tagit del av saknas det en dokumenterad uppföljning och sammanställning av kunskapsresultaten som omfattar alla ämnen och årskurser. Rektorn uppger exempelvis att en uppföljning av elevers betygsresultat har genomförts men inte dokumenterats. Den dokumentation kring elevers kunskapsutveckling som Skolinspektionen tagit del av omfattar främst resultat från nationella prov eller korta beskrivningar av resultat i vissa ämnen, såsom svenska, matematik eller idrott och hälsa. Däremot ger inte dokumentationen en övergripande bild av kunskapsresultat i alla ämnen och årskurser, varken på grupp- eller skolövergripande nivå.

Motivering till föreläggande som ingripande

Enligt skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Mot bakgrund av bristerna i trygghet och studiero samt i det systematiska kvalitetsarbetet föreligger skäl att förelägga Botkyrka kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avhjälpta brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Botkyrka kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna.
(3 kap. 3 § skollagen; 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.
(1 kap. 4 §, 3 kap. 3 § och 3 kap. 12d & f §§ skollagen, 9 kap. 4a § skolförordningen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Botkyrka kommun avhjälpt dessa brister.

Motivering

I Skolinspektionens beslut den 14 maj 2019 bedömdes att det fanns brister i det aktiva lärarstödet och att undervisningen inte i tillräcklig utsträckning anpassades efter elevernas förutsättningar och behov.

Av huvudmannens redovisning över vidtagna åtgärder för att avhjälpa bristerna samt de intervjuer som Skolinspektionen genomfört framkommer bland annat att kompetensutvecklingsinsatser gällande lärmiljöer och lektionsstruktur har genomförts. Lärarna har träffats i olika konstellationer för att genom strukturerat kollegialt lärande få strategier och verktyg för att utveckla det pedagogiska ledarskapet i klassrummet, det aktiva lärarstödet och lärmiljöerna. Detta arbete fortlöper och innefattar studiepaket för att utveckla arbetet med elever med funktionsvariationer. Som en del i det kollegiala lärandet har lärarna dessutom genomfört auskultationer sinsemellan och skolledningen har också följt upp undervisningen genom lektionsobservationer.

Vidare framkommer av genomförda intervjuer och lektionsobservationer att undervisningen planeras och utformas så att elever ges aktivt lärarstöd,

anpassningar samt ledning och stimulans för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Det framkommer att det i relativt stor utsträckning är tydligt för eleverna vad som förväntas av dem i skolarbetet och vad syftet med lektionen och de olika momenten är. Lärare på de allra flesta lektionerna uppmärksammar de elever som stundtals håller på med något annat än lektionsinnehållet och på olika sätt uppmuntrar dem att arbeta. Rektorn uppger att det inte finns elever som sitter av tiden utan att lärare är medvetna om det och funderar på hur de ska få med eleverna i undervisningen. I intervjuer ger elever och lärare exempel på hur undervisningen genom variation i inläringstekniker, nivådifferentiering på uppgifter eller användning av olika digitala hjälpmedel utformas för att stimulera och utmana eleverna. Rektorn uppger att det pågår en levande diskussion med lärande i centrum, att flera lärare arbetar mot mål snarare än att undervisningen är läromedelstyrd. I samtliga intervjuer framkommer samtidigt en samstämmig bild att lärarsituationen på lågstadiet har varit turbulent under höstterminen 2019 och det nämns tre klasser som särskilt har påverkats av lärarbyten. Vid tiden för uppföljningen finns det ordinarie lärare i samtliga klasser på lågstadiet och dessa lärare beskriver hur de arbetar med elevers kunskapsmässiga utveckling, genom aktivt lärarstöd och anpassningar av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Botkyrka kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
(3 kap. 5 § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
(3 kap. 7 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
(3 kap. 7-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.
(3 kap. 9 § skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Botkyrka kommun avhjälpit dessa brister.

Motivering

I Skolinspektionens uppföljningsbeslut den 14 maj 2019 bedömdes att eleverna inte fick de extra anpassningar de hade rätt till, att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreddes skyndsamt samt att alla elever inte fick det särskilda stöd som de behövde. Det fanns också brister i åtgärdsprogram samt avseende uppföljning och utvärdering av de stödinsatser som elever i behov av särskilt stöd fick.

Av huvudmannens redovisning över vidtagna åtgärder för att avhjälpa bristerna samt de intervjuer och dokumentstudier Skolinspektionen genomfört framkommer bland annat att det på skolan finns en implementerad process för arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram. Rektorn beskriver att en biträdande rektor under höstterminen 2019 haft i uppdrag att gå igenom samtliga elever för att identifiera de elever som riskerade att inte nå kunskapskraven, och att säkerställa att alla elever har en utredning om särskilt stöd om de är i behov av det. I detta arbete har även stöd från huvudmannen inhämtats. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att extra anpassningar diskuteras och utformas gemensamt i arbetslaget och att dessa ges inom ramen för den ordinarie undervisningen men också vid enstaka tillfällen utanför klassrummet av en annan personal. Extra anpassningar följs upp och utvärderas löpande. I de fall uppföljningen visat att det finns lärare som inte haft förmåga att ge elever de beslutade extra anpassningarna har rektorn vidtagit åtgärder för att säkerställa att alla elever får sådant stöd.

I alla intervjuer ges en samstämmig bild att om det visar sig att det, trots extra anpassningar, finns en fortsatt oro för att en elev inte kommer nå kunskapskraven så görs en anmälan till elevhälsan och en utredning om särskilt stöd genomförs skyndsamt. Om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd utarbetas åtgärdsprogram med konkreta stödinsatser och elever får sina behov tillgodosedda i alla de ämnen där behov av särskilt stöd har konstaterats. Elevhälsan och rektorn beskriver att personaltätheten har utökats på skolan vilket gett möjlighet att ge särskilt stöd i olika ämnen till alla elever som behöver det. Det framgår av intervjuer och dokumentationen att det finns elever som har omfattande stödbehov och där skolan med hjälp av huvudmannens specialpedagog löpande arbetar för att ge dessa elever det

särskilda stöd som de behöver. Av intervjuer och dokumentation framkommer vidare att stödinsatser i åtgärdsprogram kontinuerligt följs upp och utvärderas och att det är mentorn som ansvarar för att detta görs. Utifrån uppföljningen kan rektorn fatta beslut om att behov av särskilt stöd inte längre föreligger och avsluta ett åtgärdsprogram. Det ges exempel på elever för vilka undervisning i mindre sammanhang har gett effekt och eleverna har kunnat successivt återgå till klassrummet. Enligt elevhälsan är elevens behov många gånger bestående och i dessa fall fattar rektorn beslut om ett nytt åtgärdsprogram.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Botkyrka kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.
(2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Botkyrka kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

I Skolinspektionens beslut den 14 maj 2019 bedömdes att skolbiblioteket inte i tillräcklig utsträckning användes i undervisningen på högstadiet.

Av huvudmannens redovisning över vidtagna åtgärder för att avhjälpa bristerna samt de intervjuer Skolinspektionen genomfört framkommer bland annat att de åtgärder som har vidtagits är att det har genomförts en inventering av resurserna i skolbiblioteket och att åldersadekvata faktaböcker och skönlitteratur har köpts in. Det framkommer även att det finns en bibliotekarie anställd på skolan som utöver bemanning av skolbiblioteket är involverad i olika läsprojekt som anordnas för eleverna eller arbetar med källkritik. Skolbibliotekarien samarbetar också med andra bibliotek i närområdet genom att exempelvis hjälpa lärare att beställa böcker till undervisningen, i de fall skolans biblioteksresurser inte är tillräckliga. Av dokumentationen och intervjuer framgår konkreta exempel på hur biblioteket har använts i undervisningen i olika ämnen på högstadiet.

Styrning och utveckling av verksamheten***Bedömning av brist***

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Botkyrka kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.
(4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.
(4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Botkyrka kommun avhjälpt dessa brister.

Motivering

I Skolinspektionens uppföljningsbeslut den 14 maj 2019 bedömdes att det fanns omfattande brister i Malmsjö skolas systematiska kvalitetsarbete gällande bland annat analys av såväl kunskapsresultat som resultat av elevernas upplevelse av trygghet och studiero samt att nödvändiga utvecklingsåtgärder inte hade vidtagits inom dessa områden.

Av huvudmannens redovisning över vidtagna åtgärder för att avhjälpa bristerna samt de intervjuer och dokumentstudier som Skolinspektionen genomfört framkommer bland annat att rektorn i det systematiska kvalitetsarbetet har analyserat kunskapsresultat och fattat beslut om utvecklingsåtgärder utifrån analysen. Rektorn ger exempel på resultat som uppmärksammats i fråga om elevers måluppfyllelse och beskriver åtgärder som vidtagits med anledning av detta. Exempelvis beror elevers låga kunskapsresultat i årskurs 4 på brister i undervisningen på lågstadiet, enligt intervjuer och dokumentationen. Rektorn uppger att detta bland annat har lett till att mer resurstid har lagts in i årskurs 4 för läsinläring och matematik. En annan åtgärd som har vidtagits är tvåläroreskap i årskurs 9 i matematik för att elever ska kunna nå målen i ämnet. I årskurserna 6-9 har också låg måluppfyllelse i ämnet idrott och hälsa uppmärksammats och åtgärder för de elever som behöver det har satts in.

Även beträffande trygghet och studiero har rektorn utifrån en analys av nuläget tagit beslut om utvecklingsåtgärder och genomfört dessa för att

förbättra elevernas skolmiljö. Elevernas trygghet och trivsel har kartlagts genom elevenkäter, både under vårterminen och under höstterminen 2019. I sin analys av kartläggningarna och av annat tillgängligt underlag lyfter rektorn olika faktorer som har påverkat och orsakat otrygghet bland elever på skolan samt lett till bristande studiero. Analysen har bland annat visat att vuxna inte har varit tillräckligt tillgängliga för elever, både i och utanför klassrummet, vilket har skapat känslan av otrygghet hos eleverna. Vidare har flera lärare uttryckt behov av stöd i sitt pedagogiska ledarskap eller i att hantera konflikter och bemöta elever med funktionsvariationer. Även avsaknad av ett tydligt ledarskap på ledningsnivå, som präglat skolan under en längre tid, konstateras ligga bakom brister i arbetet med att tillförsäkra elever trygghet och studiero. Utifrån analysen har rektorn fattat beslut om organisatoriska förändringar. Bland annat har morgonpass för samtliga årskurser och samtalsgrupper införts och i dessa har mentorer regelbundet träffat sina elever för att diskutera frågor om trygghet, värdegrund och studiero, i såväl samtal med enskilda elever som gruppssamtal. I vissa klasser har riktade insatser genomförts i form av så kallade samarbetsgrupper för att i dialog med elever skapa tillit och relationer och därigenom bidra till trygg och lugn studiemiljö. Lektionsstrukturen har omarbetats och implementerats i alla årskurser som en del i arbetet med studiero. Ett arbete med ett våldspreventivt program har genomförts i alla årskurser på skolan. I syfte att få till trygga och meningsfulla raster har elever utbildats till trivselledare och fått ansvar att tillsammans med vuxna trivselvärdar utforma aktiviteter på rasterna. Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektorn samt av lektionsobservationer framgår att studieron och tryggheten för eleverna på skolan generellt sett har förbättrats. Dock finns det fortfarande klasser med bristande trygghet och studiero (se sidan 3 i detta beslut).

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpna.

X Tommy Lagergren

X Renata Grelak

Beslutsfattare

Signerat av: Tommy Lagergren

Föredragande

Signerat av: Renata Grelak

I ärendets slutliga handläggning har även avdelningsjurist Erica Ström och undervisningsråd Joakim Öberg deltagit.